

Juris Kazubiernis (29.02.1940.–22.11.2016.)

Agrā 2016. gada 22. novembra rītā aprāvās ilggadējā Latvijas Gredzenošanas centra vadītāja Jura Kazubierna mūzs. Tas nenotika pēkšņi – jau vairākus mēnešus viņu mocīja pārāk vēlu konstatēta slimība.

Mīlestība un nopietna interese par putniem Jurim radās agrā jaunībā – par to liecina gan rūpīgi gatavotais putnu katalogs ar aprakstiem un zīmējumiem (noteicēji tolaik nebija pieejami), gan jau kopš 15 gadu vecuma rakstītās un profesionāli noformētās lauka novērojumu piezīmes. Kur gan Rīgas centra akmeņos dzīvojošam puīselim radās tik nepārvarama tieksme iepazīt dabu? Acīmredzot “vainīgas” bērnībā pie vecmāmiņas Jaunpils laukos pavadītās vasaras un vēlāk skolas un jaunības gados pavadītais laiks Ikšķilē, Daugavas krastos. Savukārt to, kā vienkāršu putnu vērošanu pārvērst profesionālā nodarbē, Juris iemācījās, no 1955. gada apmeklējams Rīgas Zooloģiskā dārza Naturālistu pulciņa Ornitoloģijas sekcijas nodarbības un piedaloties putnu vērošanas ekskursijās.

Engures ezerā Juris pirmo reizi ieradās 1958. gada 5. jūlijā motocikla blakusvāgī. Šo datumu viņš atcerējās visu mūžu, jo tas bija ilgi gaidīts notikums. Izlēmis ar putniem saistīt savu turpmāko dzīvi, viņš 1959. gadā laboranta statusā sāka strādāt ZA Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijā. Sekoja neliels “sānsolis” – no 1966. līdz 1972. gadam Juris strādāja Latvijas Zivsaimniecības pārvaldes Hidroķīmiskajā un bioloģiskajā laboratorijā par inženieri, apsekojot Latvijas iekšējos ūdeņus un vācot materiālus zivju resursu pētījumiem.

Kad Bioloģijas institūts pārcēlās uz Salaspili un radās jaunas darba vietas, darbinieku vidū kopš 1972. gada septembra bija arī Juris Kazubiernis.

Sākumā viņš bija vecākais laborants, pēc tam pārņēma putnu un sikspārņu gredzenošanas darba organizāciju Latvijā. 1992. gadā Juri Kazubierni iecēla par Latvijas Gredzenošanas centra vadītāju, un šajā amatā viņš nostrādāja līdz pat savai aiziešanai. Jurim piemita galvenās īpašības, kas nepieciešamas šādam amatam, – pacietība, rūpība, precizitāte, cieņa pret detaļām.

Līdzās gredzenošanas lietām Juris daudz laika pavadīja arī lauka darbos, vākdams datus, kādi nu kuru reizi bija vajadzīgi laboratorijas kopējiem pētījumiem. Nevaru iedomāties Juri, dodamies dabā bez binokļa, arī blakus rakstāmgaldam un automašīnā tas allaž bija pa ķērienam – ja nu aizloga pazib kaut kas interesants. Viņš neapšaubāmi bija viens no labākajiem Latvijas putnu pazinējiem, nosakot sugu gan pēc izskata, gan pēc balss, un šīs prasmes tika liktas lietā gan dažādos putnu uzskaišu projektos Latvijā, gan starptautisku pētījumu ietvaros, piemēram, Senegālā 1993. gadā. Daudzas putnu migrāciju sezonas pavadītas Papē, Kolkā un citviet – gan reģistrējot, gan gredzenojot tūkstošiem putnu. Tomēr visvairāk Āpsis (iesauka, pēc kuras viņu pazina gandrīz visi ar gredzenošanu saistītie cilvēki Latvijā, dažkārt pat nezinot viņa īsto vārdu) bija vienots ar Engures ezeru, kura apkārtni viņš pamatoti varēja saukt par savām otrajām mājām, – tur tika pavadīti un nostrādāti vairāki desmiti lauka darbu sezonu. Starp citu, pateicoties dabas pētnieka Georga Lejiņa (Jorgā) padomiem, Juris apguva pavāra iemaņas, to skaitā – prasmi pagatavot zivis (viņa zivju maltītes vienmēr priecēja gan ģimeni, gan kolēģus).

Kādi gan notikumi nav iezīmējuši šīs sezonas – dramatisku un smagu, bet lielākoties bezgala interesantu un jocīgu gadījumu apraksti aizņemtu

Foto: R Matrozis

vai veselu grāmatu. Taču īpaši nozīmīgs bija gadījums Engurē, kur, dzīvojot un strādājot blakus cits citam un rodot iespēju novērtēt cilvēku tik pamatīgi, cik vien tas ir iespējams, Juris sastapa, novērtēja un iemīlēja Māru, kas uzsāka darbu Ornitoloģijas laboratorijā mēnesi pirms Jura. Iepazīšanās prasīja trīs kopīga darba gadus. Savu dabas mīlestību abi ir nodevuši arī dēlam Egilam, kas, pats gan nebūdam bioloģists, būšanu dabā ir pieņēmis kā neatsveramu savas dzīves sastāvdaļu.

Vēlos minēt arī tādu ikdienas skarsmē svarīgu īpašību kā humora izjūta. Āpša jociņi bija asprātīgi un labsirdīgi, bez ļaunuma un izsmiekla, un uzlaboja garastāvokli ne vienreiz vien. Pats būdam izpalīdzīgs un līdzcietīgs, viņš neprata un negribēja savas problēmas, sāpes un nevarēšanu rādīt citiem. Arī pēdējās savas dzīves dienās...

Mums visiem ļoti pietrūks Jura – laba cilvēka, mīļa kolēģa un izcila Latvijas putnu pazinēja.

LU Bioloģijas institūta
Ornitoloģijas laboratorijas vadītāja
Dr.biol. MĀRA JANAUS